

Jaunumi globālajā attīstībā

PAR JAUNUMIEM LATVIJAS ATTĪSTĪBAS SADARBĪBAS POLITIKĀ UN
AKTUALITĀTĒM GLOBĀLAJĀ ATTĪSTĪBĀ

Divpusējā sadarbība

Latvijas un Moldovas partnerība: reģionu attīstības veicināšana

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) projekta „Atbalsts Moldovas Ziemeļu reģionālās attīstības aģentūrai teritoriju attīstības plānošanas, īstenošanas un uzņēmējdarbības veicināšanas jautājumos” ietvaros no 23. līdz 27. septembrim VARAM, Latvijas pašvaldību, uzņēmēju un NVO pārstāvji piedalījās Moldovas Ziemeļu aģentūras organizētajās reģiona attīstības dienās par nevalstiskā sektora lomu teritoriju attīstībā.

Attīstības dienas Moldovā pulcēja vairāk nekā 100 dalībniekus no Moldovas, Rumānijas, Polijas, Ukrainas un Latvijas. VARAM dalījās pieredzē Latvijas reģionālās politikas plānošanā, uzsverot, ka teritorijas attīstība lielā mērā ir atkarīga no iedzīvotāju aktivitātes – cik lielā mērā paši iedzīvotāji iesaistās būtisku jautājumu risināšanā.

Attīstības dienu ietvaros tika arī organizēta diskusija par reģionālo attīstību Eiropas Savienības (ES) integrācijas kontekstā. VARAM, tiekoties ar Moldovas pašvaldībām un uzņēmējiem, sniedza rekomendācijas Moldovas reģionālās politikas attīstības virzieniem, t.sk. vietējā līmeņa aktīvākai iesaistei teritorijas attīstībā u.tml.

Tāpat arī tika parakstīti vairāki sadarbības līgumi, piemēram, starp Rēzekni un Sorokas pilsētu. Noslēgtie sadarbības līgumi paredz veicināt sadarbību uzņēmējdarbības, vides aizsardzības, energoefektivitātes, kultūras, jauniešu, izglītības u.c. jautājumos, apmainoties pieredzē un īstenojot kopīgus projektus.

Latvijas Lauku forums organizēja ceļojošās darbnīcas, daloties Latvijas pieredzē vietējās ekonomikas attīstības, cilvēkkapitāla stiprināšanas un partnerības jautājumos. Ceļojošo darbnīcu rezultātā tiks sagatavoti sadarbības piedāvājumi, izstrādātas praktiskās rekomendācijas turpmākajām sadarbības aktivitātēm starp Moldovas Ziemeļu reģiona un Latvijas publiskajām-privātajām partnerībām, iesaistot pašvaldības, NVO un skolas, kas var tikt nostiprinātas starptautiskās sadarbības projektu veidā.

Nākamajā projekta posmā ir plānota Moldovas delegācijas vizīte Latvijā š.g. novembrī.

Foto: no VARAM arhīva

Latvijas eksperti veicina Baltkrievijas reģionu ekonomikas attīstību

Viena no Latvijas un Baltkrievijas prioritārajām sadarbības jomām attīstības politikā ir reģionālā attīstība. Š.g. jūlijā tika uzsākts SIA „Civitta Latvia” projekts „Baltkrievijas Republikas reģionu ekonomiskā attīstība: kavējoši un veicinoši faktori” ar mērķi veicināt Baltkrievijas reģionālo attīstību, īstenojot atbalsta aktivitātes mazai un vidējai uzņēmējdarbībai Baltkrievijas reģionos.

Pašlaik projekta noslēguma posmā tiek veikts pētījums par Baltkrievijas reģionu ekonomisko stāvokli, kā arī paralēli tiek izstrādāts rekomendāciju plāns par Latvijas labo praksi un piemēru ieviešanu Baltkrievijā.

Lai identificētu līdzšinējās prakses un ieceres mazās un vidējās uzņēmējdarbības atbalstīšanai, ir arī notikušas tikšanās ar Baltkrievijas pašvaldību pārstāvjiem un Baltkrievijas Ekonomikas ministrijas pārstāvjiem. Tāpat arī projekta gaitā Latvijā ir organizētas vairākas tikšanās ar biznesa atbalsta iniciatīvām un institūcijām, biznesa inkubatoriem un studenta biznesa atbalsta centriem.

Paralēli SIA „Civitta Latvia” eksperti ir uzsākuši rīkot sadarbības biržas reģionos (kontakta veidošanai, jaunu iniciatīvu realizēšanai u.tml.) un tiešsaistes sadarbības platformu.

Eiropas gads attīstībai – EYD2015

2015
Eiropas gads
attīstībai

Divi mēneši līdz Eiropas gadam attīstībai

2015. gadā Eiropas tematiskais gads pirmo reizi tiks veltīts ārpolitikai. Gada tēma - attīstības sadarbība. Līdz ar Eiropas Komisiju un pārējām ES dalībvalstīm Ārlietu ministrija, NVO un citi partneri ir uzsākuši aktīvu gatavošanos Eiropas gada attīstībai aktivitāšu īstenošanai.

- 9.-10. oktobrī notika **Eiropas gada attīstībai nacionālo koordinatoru sanāksme**, kurā Eiropas Komisijas pārstāvji prezentēja nacionālo programmu aktualitātes, plānotos informatīvos pasākumus un materiālus, tematiskā gada sociālo mediju kampaņu un vizuālo identitāti. Sanāksmes laikā Latvija prezentēja divus augsta līmeņa pasākumus, ko prezidentūras laikā uzņemsim jaunajā Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkā Rīgā: Eiropas gada atklāšanas pasākumu (09.01.) un dzimumu līdztiesības un ilgtspējīgas attīstības konferenci (02.03., Rīga). Abus pasākumus organizē Ārlietu ministrija sadarbībā ar Eiropas Komisiju.

mūsu pasaule

mūsu cieņa

mūsu nākotne

- Š.g. novembrī notiks **informatīvs pasākums medijiem** par gaidāmo Eiropas gadu attīstībai, tā ietvaros plānotajiem pasākumiem 2015. gada laikā, kā arī to vizuālo identitāti un ārējās komunikācijas jautājumiem. Medijus iepazīstinās arī ar 2015. gada attīstības sadarbības galvenajām globālajām aktualitātēm, jo īpaši jaunā attīstības sadarbības ietvara (post-2015) izstrādes un īstenošanas process. Sekojiet līdzi informācijai ĀM mājaslapā.

- Gatavojoties 2015. gadam, Eiropas Komisija ir publicējusi viegli lasāmu **materiālu par ES līdzšinējo attīstības sadarbības politiku un cīņu pret nabadzību pasaulē**, politikas veidošanu un labo praksi.

[Attīstība un sadarbība: Cīņa pret nabadzību pasaulē, kura mainās](#)

(LV)

Prioritāte: dzimumu līdztiesība

Foto: Labklājības ministrija

Trio prezidentūra vienojas stiprināt dzimumu līdztiesību pasaulē

23. - 24. oktobrī Romā Itālijas prezidentūra organizēja augsta līmeņa pasākumu "Gender Equality in Europe: Unfinished Business?" ar mērķi izvērtēt līdzšinējo Bejing+20 (Pekinas deklarācijas un Rīcības platformas) progresu dzimumu līdztiesības veicināšanā un turpmāko rīcību pēc 2015. gada. Pasākuma noslēgumā Itālijas, Latvijas un Luksemburgas par dzimumu līdztiesību atbildīgie ministri parakstīja trio prezidentūras deklarāciju par dzimumu līdztiesības veicināšanu.

Konferences paneldiskusijas aptvēra tādus jautājumus kā dzimumu līdztiesība vardarbības, ekonomikas un sabiedrības izaugsmes kontekstā. Latvijas labklājības ministrs Uldis Augulis kā galvenos izaicinājumus uzsvēra sieviešu ekonomiskās neatkarības veicināšanu un vīriešu aktīvāku iesaisti dzimumu līdztiesības nodrošināšanā, kā arī sabiedrības izpratnes sekmēšanu un informācijas nodrošināšanu stereotipu izskaušanai.

Pasākumā klātesošie ES dalībvalstu ministri, Eiropas Komisijas pārstāvji un augsta līmeņa eksperti vairākkārt uzsvēra, ka dzimumu līdztiesības stiprināšanai Eiropā ir vitāli nepieciešami pēc dzimuma dalīti dati (*sex-disaggregated data*); vardarbības pret sievietēm klasificēšana kā noziegumu, kas paredz kriminālatbildību; Stambulas konvencijas par vardarbības pret sievietēm apkarošanu ratificēšana visās valstīs; sieviešu iesaistes palielināšana darba tirgū; darba samaksas atšķirības samazināšana; vīriešu iesaistes palielināšana dzimumu līdztiesības politikā.

Augsta līmeņa ekspertu konference Viļņā par dzimumu līdztiesības izaicinājumiem pēc 2015. gada

8.-10. oktobrī Lietuvas Ārlietu ministrija organizēja augsta līmeņa ekspertu konferenci "Empowering Women in Development: Challenges Beyond 2015" Viļņā. Konferencē tika diskutēts par sieviešu lomu demokrātijas attīstībā, sieviešu ekonomisko neatkarību, vardarbību pret sievietēm, kā arī dzimumu līdztiesības politikas izaicinājumiem nākamajā globālās attīstības ietvarā post-2015.

Foto: Viļņas ĀM

Galvenie secinājumi un atzinumi konferences laikā:

- Aktuāla problēma ir **datu trūkums** – pēc dzimuma dalīta statistika; dati par sievietēm pieejamo varu/ietekmi pasaulē; par dzimumu līdztiesību reģionālā līmenī.
- Krievijas pētniece un profesore *Irina Kosterina* iepazīstināja ar savu pētījumu par **tendencēm dzimumu līdztiesības politikā Austrumeiropā** (fokuss uz Krieviju), uzsverot regresējošus procesus dzimumu līdztiesībai, tādus jautājumus kā seksuālā un reproduktīvā veselība un tiesības; aborts; arvien izplatītāka tradicionālo ģimenes vērtību popularizēšana.
- **EIGE** (*European Institute for Gender Equality*) pārstāvis informēja par EIGE jauno pētījumu par dzimumu līdztiesību **ES uzņēmējdarbības vidē**. Kā vienu no galvenajiem secinājumiem minēja, ka sievietes biežāk nekā vīrieši ir augsti kvalificētas, bet daudz retāk ieņem augstus posteņus. Tika arī uzsvērtā nepieciešamība runāt gan par sieviešu un meiteņu piekļuvi izglītībai, gan izglītības programmās esošajiem stereotipiem, kas var ietekmēt dzimumu līdztiesību.
- **Ziemeļāfrikas valstīs** kā Tunisijā, Lībijā var novērot tendenci, ka pat pēc Arābu pavasara un jaunas konstitūcijas ieviešanas Tunisijā ir nepārtraukti jāseko līdzi, vai agrāk panāktās tiesības sievietēm netiek atkal ierobežotas.
- Gruzijas NVO "Partnership for Human Rights" aktīviste *Anna Arganashvili* minēja, ka **gruziņu sabiedrība nav gatava runāt atklāti par vardarbību un seksuālu uzņēmēšanu** – kamēr nevalstiskais sektors saskaras daudzām no vardarbības cietušām sievietēm, tikmēr ir ļoti maz iesniegumu policijā vai, piemēram, par seksuālu uzņēmēšanu vispār nav bijuši ziņojumi. A. Arganashvili vērsa arī uzmanību uz **nepietiekamo juridisko aizsardzību no vardarbības cietušām sievietēm, kurām ir psihiski traucējumi vai invaliditāte**.
- *Svetlana Zakrevska*, Doņeckas organizācijas "Alliance" vadītāja, informēja, ka Ukrainā uzņēmēju vadītāju vidū ir tikai 6% sieviešu. S. Zakrevska uzsvēra, ka sievietēm **Ukrainā nevajag empowerment** – viņas jau aktīvi darbojas (gan militārajos spēkos, gan pilsoniskās organizācijās) -, bet viņām **vajag resursus un pieeju informācijai**. Kā vienu no risinājumiem S. Zakrevska minēja fonda izveidi, kas palīdz sievietēm iegūt aizdevumus biznesa uzsākšanai (pašreizējos apstākļos bankas aizdevumus neizsniedzot), kā arī apmācību un pašattīstības programmas.

Humānā palīdzība

Foto: BBC News UK

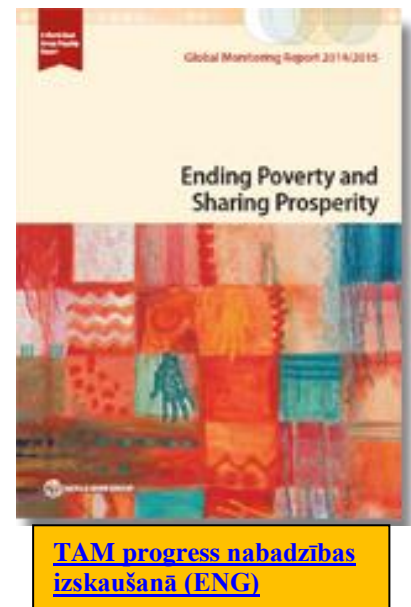
Septembrī-oktobrī Latvija ir sniegusi humāno palīdzību vairākās krīzēs:

- **2014. gada septembrī** valdība no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem piešķīra atbalstu **Ukrainai** 30 000 euro apmērā, lai nodrošinātu vēl desmit personu ārstniecību Latvijā Ukrainas pilsoņiem, kas cietuši Ukrainas krīzes laikā.
- **2014. gada oktobrī** valdība atbalstīja humānās palīdzības sniegšanu **Ukrainai** sakarā ar humanitāro krīzi, plānojot nosūtīt deviņus strāvas ģeneratorus 4 elektrostacijas un 5 dīzeļelektrostacijas) no valsts materiālo rezervju resursiem. Humānās palīdzības kravas sagatavošanai, transportēšanai un materiālo rezervju atjaunošanai no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem piešķirti 50 000 euro.
- **2014. gada oktobrī** valdība no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem piešķīra atbalstu 40 000 euro apmērā cīņai pret **Ebolas vīrusu**. Iemaksu plānots novirzīt ANO ieguldījumu fondā Ebolas krīzes risināšanai (*UN Ebola Response Multi-Partner Trust Fund*).

Globālā attīstības sadarbība

Ziņojums par Tūkstošgades attīstības mērķu progresu nabadzības izskaušanā un labklājības veicināšanā

Š.g. oktobrī Pasaules Bankas grupa (*World Bank Group; WBG*) publicēja ikgadējo ziņojumu par Tūkstošgades attīstības mērķu (TAM) īstenošanas progresu. Šī gada ziņojumā galvenā tēma ir WBG izvirzītie mērķi ilgtspējīgas ekonomikas attīstībai: 1) nabadzības līmeņa samazināšana, samazinot to pasaules iedzīvotāju skaitu, kas dzīvo ekstrēmā nabadzībā, zem 3% līdz 2030. gadam; 2) veicināt labklājību, uzlabojot dzīves apstākļus 40% sabiedrības zemākā slāņa pārstāvjiem katrā valstī.

WBG ziņojumā uzsver, ka attīstība un ekonomiskā izaugsme var veicināt nabadzības izskaušanu, ja vienlaikus tiek ieguldīts cilvēkresursos, „drošības tīklos” (nevēlamu situāciju, risku novēršana pirms to parādīšanās) un vides ilgtspējā.

Būtiskākie ziņojumā ietvertie secinājumi:

- 90. gados lielākā daļa pasaules nabadzīgo iedzīvotāju bija Austrumāzijā; tagad 80% pasaules nabadzīgo iedzīvotāju atrodas Sub-sahāras Āfrikā un Dienvidāzijā.
- Ja katrā valstī katru gadu IKP pieaugums būtu par 4% un nebūtu izmaiņu ienākumu sadalē, tad līdz 2030. gadam izdotos samazināt nabadzības līmeni pasaulē līdz 3%. Tomēr pat šādā gadījumā būtu valstis, kur nabadzības līmenis būtu vismaz 30%, piemēram, Malāvija, Kongo Demokrātiskā Republika, Haitī, Burundi u.c..
- Interesanti, kaut gan 40% no sabiedrības zemākā slāņa ienākumu pieaugums ir bijis tādā pašā tempā, kā pārējai sabiedrības daļai, tomēr joprojām ir novērojamas grūtības uzlabot šī slāņa sociālekonomisko stāvokli. Tāpat ir novērots, ka pat, ja valstī iedzīvotāju ienākumu starpība ir minimāla, labklājības līmenis starp dažādām iedzīvotāju grupām var būtiski atšķirties.

NVO pasākumi attīstības sadarbības jautājumos novembrī

- **Lauku kopienu nedēļa** – LAPAS un Latvijas lauku forums organizē diskusijas piecās dažādās Latvijas vietās par globalizāciju – vietējo kopienu globālo kontekstu, kopienu izaicinājumiem diskutējot par Latvijas Prezidentūras attīstības sadarbības prioritātēm un gatavojoties Attīstības Forumam 2015. gada jūnijā. Tāpat arī tiks sniegta informācija par dažādu mērķgrupu pasākumiem prezidentūras un Eiropas gada attīstībai laikā. Vairāk informācijas: www.laukuforums.lv
 - 27.10. Kastīre, Riebiņu novads
 - 28.10. Jaunanna, Alūksnes novads
 - 29.10. Amata
 - 30.10. Aizpute
 - 31.10. Iecava
- **Nacionālais seminārs „Ilgtspējīgs attīstības ietvars pēc 2015. gada”** – valsts institūcijas un NVO, kas strādā ar post-2015 un post-Rio+20 jautājumiem, kā arī citi interesenti varēs iepazīties ar galvenajām aktualitātēm post-2015 un post-Rio+20 procesā, kā arī plānotajām aktivitātēm un sadarbības iespējām. Vairāk informācijas: www.lapas.lv
 - 03.11. 09:30-17:00 LAPAS birojs, Pils iela 21, Rīga
- **Globālās izglītības nedēļa** – Visā Eiropā 17.-21.11. atzīmē Globālās izglītības nedēļu, kad notiek dažādi tematiski pasākumi par attīstības jautājumiem. Šī gada tēma ir pārtikas drošība. Jebkura organizācija var pieteikt savu pasākumu kopējam kalendāram. Pieteikt savu pasākumu var, sazinoties ar LAPAS - info@lapas.lv.
 - 19.-21.11. (pasākumu kalendārs sekos)
- Diskusija „**Finansējums attīstības sadarbībai: ilgtspējīga pārtikas patēriņa perspektīva**” – Ikgadējā *AidWatch* attīstības sadarbības finansējuma ziņojuma prezentācija, kam sekos diskusija par ilgtspējīgu pārtikas patēriņu. Diskusijā piedalīsies Latvijas eksperti, NVO pārstāvji un *Kyambadde Tonny* no ‘‘Caritas MADDO’’, Ugandas. Pieteikties, rakstot uz info@lapas.lv
 - 27.11. 10:30-12:30 ES māja, Rīga